

Oslo, 1. juli 2015

Utenriksminister Børge Brende
utenriksminister@mfa.no

Vedrørende norsk borger og seks returnerte usbekiske asylsøkere som alle er fengslet i Usbekistan

Kjære Børge Brende,

I desember 2014 ble seks usbekiske asylsøkere som var returnert fra Norge, domfelt for blant annet antikonstitusjonell virksomhet etter usbekisk straffelov. De seks ble idømt 12 og 13 års fengsel. I et program på statlig usbekisk TV ble de returnerte fremstilt som del av en Oslo-basert gruppe involvert i homofili og religiøs ekstremisme. Flere av de returnerte "tilsto" i programmet, og fremstod samtidig som under sterkt press. At de har vært utsatt for mishandling må anses som høyst sannsynlig.

De seks var returnert fra Norge på tross av en rekke advarsler fra blant annet advokat Trond Olsen Næss. Hadde de hatt tilgang til et rettslig middel i Norge eller til Den europeiske menneskerettighetsdomstolen, ville de seks etter vår mening hatt en sterk sak mot norske myndigheter som muligens har brutt både flyktningelovens forbud mot non-refoulement og EMKs forbud mot utlevering til tortur og umenneskelig behandling.

Etter at saken ble kjent i VG, stanset UNE utsendinger av usbekiske asylsøkere fra Norge, og det kan virke som om UDI ville innføre en praksisendring overfor denne gruppen som er mer i tråd med det deres fagorgan Landinfo råder til (jf Landinfos seneste temanotat, Usbekistan: Overvåking av befolkningen og situasjonen for returnerte asylsøkere fra 13. mai i år, http://landinfo.no/asset/3148/1/3148_1.pdf).

En norsk borger av usbekisk opprinnelse ved navn Daniel Anderson ble også fengslet i Usbekistan, angivelig for å ha reist illegalt inn i landet (han fikk beskjed om at moren var døde). Muligens bør arrestasjonen sees i sammenheng med at han har drevet opposisjonsvirksomhet i utlandet. Det er uklart hva som er situasjonen hans er pt, og vårt spørsmål er hva norske myndigheter har gjort for å følge opp saken hans?

Ettersom de seks fengslete asylsøkerne kan ha blitt returnert i strid med internasjonale standarder mener vi at Norge har et særlig ansvar for å følge dem opp i Usbekistan. Tortur er beviselig utbredt og av systematisk art i Usbekistan. Regimet rangeres av alle seriøse menneskerettighetsorganisasjoner som blant de mest brutale i verden. Vi skriver til deg for å spørre om hva norske myndigheter har foretatt seg i deres situasjon.

Med vennlig hilsen,

Bjørn Engesland
Generalsekretær